

Pomáhat a chránit

KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE JIHOČESKÉHO KRAJE
Územní odbor Český Krumlov

Č. j. KRPC-349-2/ČJ-2019-0202UO

Český Krumlov 4. července 2019

Počet stran: 2

Vážená paní
 Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
 Veřejná ochránkyně práv
 Údolní 39
 602 00 Brno

Neohlášená systematická návštěva policejních cel zřízených při obvodním oddělení Policie České republiky Český Krumlov – podání zprávy

Vážená paní doktorko,

dne 1. července 2019 jsem obdržel Vaší zprávu z návštěvy zařízení evidovanou pod spisovou značkou 47/2019/NZ/MKL, vypracovanou k neohlášené systematické návštěvě policejních cel zřízených při obvodním oddělení Policie České republiky Český Krumlov, kterou provedli dne 31. května 2019 zaměstnanci Kanceláře veřejného ochránce práv v rámci systematických návštěv míst, v nichž se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě a jež policejní cely představují.

V úvodu Vám děkuji za zaslání předmětné zprávy. Zpráva se zjištěnými pochybeními byla předána k seznámení všem policistům Územního odboru Český Krumlov. Podrobně bude tato problematika opětovně projednána na následující pracovní poradě vedoucího územního odboru v srpnu 2019. Věřím, že k dalším obdobným pochybením již nebude docházet a k tomuto učiním veškeré potřebné a dostupné kroky. Problematice omezování osobní svobody osob je průběžně věnována náležitá pozornost a to díky kontrolní, metodické a vzdělávací činnosti zaměřené na policisty v přímém výkonu služby, a to jak ze strany vedoucích policistů, tak ze strany pracovníků odboru vnitřní kontroly.

Tovární 165
 381 23 Český Krumlov

Tel.: +420 974 232 229
 Fax: +420 974 232 900
 Email: ck.podatelna@pcr.cz

Jak vyplývá z obsahu předmětné zprávy, byla v rámci provedeného šetření zjištěna určitá pochybení, zpráva rovněž obsahuje návrhy opatření k nápravě. Ke zmíněným pochybením a přijatým opatřením se vyjadřují v níže uvedených bodech.

1. Vydávání poučení na celu

Umístěné osobě musí být do cely vydán formulář poučení o jejích právech a povinnostech (dále jen „poučení“). Osoba má právo ponechat si poučení u sebe po celou dobu omezení osobní svobody. Policisté dle jejich vyjádření nevydávají formulář poučení osobám na celu, pouze zakládají do evidence podepsané poučení.

Z rozhovoru s policisty konajícími výkon služby jako dozorčí služba OOP Český Krumlov vyplývá, že před umístěním do cely osobu vždy řádně poučují o jejích právech a povinnostech, toto poučení (vytištěný formulář podepíše a kopie je jí ponechána k dispozici). Navíc několikrát v místnosti cel a to na dveře z vnitřní strany vyvěsili vytištěný formulář poučení v obecné podobě, avšak osoby umístěné do cely jej vždy zničily.

Přijatá opatření:

Dne 3. července 2019 bylo provedeno opětovné seznámení se Závazným pokynem policejního prezidenta č. 159/2009, o eskortách, střežení osob a policejních celách, ve znění pozdějších novel (dále jen „ZP PP č. 159/2009“) a dále se zprávou ze systematických návštěv Veřejného ochránce práv z roku 2019.

Vedoucím policistům územního odboru Český Krumlov bude v rámci videokonference vedoucího územního odboru Český Krumlov dne 8. července uloženo, aby opětovně připomněli podřízeným policistům povinnost předávání jednoho výtisku poučení osobě omezené na osobní svobodě do policejní cely. Nad rámec toho byl v policejních celách opětovně vyvěšen formulář poučení v obecné podobě, aby si osoba umístěná do cely mohla toto poučení kdykoliv přečíst (a to i v případě, kdy by se jí poskytnutá kopie poničila).

2. Právní pomoc - Seznam advokátů

Osoba omezená na svobodě má právo zajistit si na vlastní náklady právní pomoc a mluvit s právním zástupcem bez přítomnosti třetí osoby. Za tímto účelem poskytne policista neprodleně nezbytnou součinnost, požádá-li o ni tato osoba. Z rozhovorů s policisty vyplynulo, že by případnou žádost osoby umístěné do cely o zajištění právní pomoci řešili přes zpracovatele věci nebo by doporučili známého advokáta. Takový postup může představovat nežádoucí prodlení nebo omezení volby právního zástupce.

Z vyjádření policistů konajícími výkon služby jako dozorčí služba OOP Český Krumlov vyplývá, že pokud vznesе osoba omezená na osobní svobodě požadavek o právní pomoc, je jí vždy vyhověno. V případě, kdy nemá či nezná žádného advokáta nebo na něho nemá kontakt, je jí vždy nabídnut seznam v teritoriu dostupných advokátů. Pokud taková osoba požádá o doporučení od policisty, nespátřujeme na osobním doporučení konkrétního advokáta nic nesprávného. Pouze pro úplnost dodávám, že seznam advokátů již není v síti policejního intranetu dostupný, přičemž tyto údaje je nezbytné čerpat z veřejně dostupných zdrojů v síti Internet

Přijaté opatření:

Vedoucím policistům územního odboru Český Krumlov bude v rámci videokonference vedoucího územního odboru Český Krumlov dne 8. července 2019 uloženo připomenout podřízeným policistům správný postup při požadavku osoby omezené na osobní svobodě o právní pomoc advokáta, tedy pokud nebude mít svého advokáta, poskytnout takové osobě údaje o advokátech za využití sítě Internet.

3. Osobní prohlídka - Prostor pro provádění osobní prohlídky

Prohlídky osoby se mají provádět v místnosti pro provádění prohlídek. V případě, že oddělení nemá takovou místnost k dispozici, provádí policista prohlídku na chodbě či v jiné vhodné místnosti. Z výpovědi policistů vyplynulo, že osobní prohlídka zpravidla probíhá ve výslechové místnosti, která není vybavena kamerou. Tento prostor považují za dostatečný. Z výpovědi policistů však také vyplynulo, že v ojedinělých případech může osobní prohlídka probíhat i přímo na cele. Cela je však vybavena kamerou s vyvedením obrazu na dozorčí stanoviště.

Z rozhovoru s policisty konajícími výkon služby jako dozorčí služba OOP Český Krumlov vyplývá, že k osobním prohlídkám je vždy využívána místnost č. 124, která je určena k výslechu osob. Tato místnost není nikterak monitorována, proto vyhovuje těmto podmínkám. Na OOP Český Krumlov není přímo zřízena místnost k provádění osobních prohlídek, proto je využívána právě tato místnost. Tímto způsobem postupují všichni policisté zařazení na OOP Český Krumlov.

Přijaté opatření:

Vedoucím policistům územního odboru Český Krumlov bude v rámci předemtné videokonference uloženo připomenout podřízeným policistům správný postup při provádění osobní prohlídky, v případě svlékání do naha zajistit, aby probíhala v prostorách skýtajících dostatečné soukromí.

4. Osobní prohlídka - Důvod provádění osobní prohlídky

Policista je povinen dbát, aby žádné osobě v důsledku jeho postupu nevznikla bezdůvodná újma, a postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem. Ze sdělení policistů vyplývá, že při provádění prohlídky svlečením do naha se musí osoba zpravidla zcela vysvléknout a provést předklon nebo dřep.

Z vyjádření policistů konajícími výkon služby jako dozorčí služba OOP Český Krumlov, jakož i ostatních policistů působících na daném organizačním článku vyplývá, že všichni policisté provádějí důkladnou kontrolu osoby v souladu s oprávněními vyplývajícími ze zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o policii“), zejména v případech, kdy je nezbytné přesvědčit se, zda osoba omezená na osobní svobodě u sebe nemá zbraň nebo jinou věc způsobitou ohrozit život anebo zdraví a takovou věc odebrat (§ 29 odst. 1). Je zapotřebí vzít v potaz, že osoby umístované do policejních cel jsou osobami v režimu zajištění, zadržení nebo zatčení, zpravidla se jedná o osoby podezřelé z protiprávního jednání, dodávané do výkonu trestu odnětí svobody, atd., tudíž lze opodstatněně předpokládat, že u sebe mohou mít věci důležité pro trestní řízení. Ne zřídka u sebe takové osoby mají rovněž návykové látky, které uschovávají rovněž v tělních dutinách.

Přijatá opatření:

V rámci předemtné videokonference bude všem policistům zařazeným na organizačních člancích územního odboru Český Krumlov uloženo, aby osobní prohlídku svlečením do naha s případným vykonáním dřepu aplikovali v případech, kdy pro tento postup existuje opodstatněný důvod (spíše ve výjimečných případech) a do služebních pomůcek nebo informačního systému zapisovali důvod k provedení osobní prohlídky svlečením do naha s případným vykonáním dřepu.

5. Osobní prohlídka – Způsob provádění osobní prohlídky

„Mělo by být vyvinuto veškeré rozumné úsilí k minimalizaci pocitu trapnosti; zadržené osoby, které jsou prohledávané, by běžně neměly být žádány, aby svlékly všechno své oblečení zároveň, např. by jim mělo být povoleno, aby sundaly oděv od pasu nahoru a oblékly se, než budou sundávat další oblečení.“ Z výpovědí policistů vyplynulo, že při důkladné osobní prohlídce se osoba musela zcela vysvléknout do naha, a to naráz.

V článku 13 odst. 4 ZP PP č. 159/2009 je podrobně popsán způsob provádění prohlídka osoby pozorováním odhaleného těla. Tento postup je ze strany policistů zařazených na OOP Český Krumlov aplikován. V odůvodněných případech lze využít ustanovení věty druhé: „*Postup podle věty první se neužije, pokud by bránil nalezení a odebrání zbraně nebo jiné věci způsobilé ohrozit život anebo zdraví*“. Navíc nutno podotknout, že toto ustanovení bylo do citovaného interního aktu řízení implementováno jeho novelou ze dne 28. května 2019, s účinností dnem svého vydání. Policistům zařazeným na organizačních člancích Územního odboru Český Krumlov bylo přiděleno k seznámení dne 31. května 2019 v 12.33 hodin a první z policistů se s tímto dokumentem seznámil dne 31. května 2019 v 15.04 hodin, z čehož vyplývá, že s předemtnou změnou v citovaném interním aktu řízení nebyli v době návštěvy (kontroly) uskutečňované zaměstnanci Vaší kanceláře seznámeni.

Přijaté opatření:

V rámci zmíněné videokonference bude vedoucím policistům uloženo připomenout podřízeným policistům správný postup při provádění osobní prohlídky, v případě svlékání do naha provádět osobní prohlídky svlečením do naha tak, aby prohlížené osobě bylo umožněno sundat nejprve oděv od pasu nahoru a obléknout se, než bude sundávat oblečení od pasu dolů, pokud neexistuje důvod pro využití postupu uvedeného v článku 13 odst. 4 věty druhé.

6. Odebírání brýlí

Policista je oprávněn odebrat věc způsobilou ohrozit život, anebo zdraví, avšak je-li touto věcí zdravotní pomůcka, jejíž odnětí způsobuje psychickou nebo fyzickou újmu, musí být pro odebrání zvláštní důvod. Z vyjádření policistů vyplynulo, že brýle zpravidla umístěným osobám odebírají.

Z vyjádření policistů konajícími výkon služby jako dozorčí služba OOP Český Krumlov vyplývá, že zpravidla brýle odebírají. Považují je totiž za věc způsobilou ohrozit život anebo zdraví a to jak osoby omezené na osobní svobodě, případně dalších osob či samotných policistů. Policista však vždy vyhodnotí na místě a v konkrétním případě, po zvážení všech dostupných informací k jednání osoby, k jejímu psychickému rozpoložení a případně i poznatkům k osobě z minulosti (snaha o sebepoškození, agresivita, apod.), zda brýle odebere či nikoliv. Pokud nastanou situace, kdy je

nezbytné, aby osoba brýle při pobytu v cele měla u sebe, například z důvodů čtení dokumentů, kterými disponuje (usnesení o zahájení trestního stíhání, seznámení se s poučením, atd.), policista takové osobě na její žádost brýle samozřejmě poskytne, avšak za přísnějšího, pokud možno osobního dohledu - střežení. Po odpadnutí nezbytnosti užití brýlí takové osobě brýle opětovně odebere. Striktně určit podmínky, kdy osobě omezené na osobní svobodě brýle ponechat a kdy nikoliv však nelze.

Přijaté opatření:

Ponechávání zdravotních pomůcek bude opětovně seznámeno při výše zmíněné videokonferenci vedoucího územního odboru. Připomenuta byla rovněž povinnost zaznamenávat individuálně vyhodnocené „zvláštní“ důvody, na jejichž základě došlo k odebrání zdravotních pomůcek, do informačního systému.

7. Kamery - Informace o monitoringu cely

V prostoru viditelném z krátkodobé cely musí být umístěna tabulka informující osoby umístěné v cele o nepřetržitém monitorování prostoru cely kamerovým systémem ve znění: „Prostor cely je sledován kamerovým systémem“. Pro tyto účely lze do prostoru cely (především pro potřeby cizích státních příslušníků) umístit i piktogram kamery s textem „NONSTOP“. Vícehodinové cely byly informací o monitoringu kamerou vybaveny. Na krátkodobou celu je zaměřena kamera také, ale pracovníci Kanceláře informaci o monitoringu v uvedeném prostoru neviděli.

Přijaté opatření:

Avizovaný nedostatek byl dne 2. července 2019 napraven, informace s piktogramem kamery a textem „NON STOP“ a „PROSTOR JE SLEDOVÁN KAMEROVÝM SYSTÉMEM“ byla umístěna viditelně před krátkodobou celu. Pokyn k případnému doplnění informace byl předán na veškeré organizační články územního odboru Český Krumlov, které disponují policejními celami.

8. Materiální podmínky – Poutací oka na celách

Výbor CPT opakovaně vyzval Českou republiku, aby policie odstranila pevné předměty na zdi k připoutávání osob ze všech policejních zařízení. Cela by měla být již dostatečně zabezpečená. V případě, že se osoba v zajištění chová agresivně, může být používání pout ospravedlněno. Nicméně dotyčná osoba by neměla být připoutána k pevným předmětům, ale namísto toho by měla být držena pod přísným dozorem v bezpečném prostředí a v případě potřeby by měla být vyhledána lékařská pomoc. Židle na vícehodinových celách byla vybavena oky pro připoutání. Dle vyjádření policistů byla tato oka přidána v nedávné době. Ve světle výše uvedeného doporučení považují instalaci ok k poutání na celách za nevhodnou.

S odstraněním poutacích ok z policejních cel zásadně nesouhlasíme. Tato oblast byla v minulosti opakovaně diskutována. Původně byla poutací oka umístěna na obvodových zdech. Tento způsob byl vyhodnocen jako nevhodný, jelikož osoba, která byla takovým způsobem omezena na pohyb, byla v nepřírozené poloze a takový způsob poutání byl značně nepohodlný. Z těchto důvodů bylo přistoupeno k realizaci umístění poutacích ok na židle (viz. kontrolní zjištění) s tím, že tento způsob odpovídá stanoveným standardům. Tento způsob omezení volného pohybu osoby (§ 25 zákona o policii) se využívá skutečně ojediněle a to jako poslední možnost, když selžou veškeré ostatní dostupné prostředky či metody k uklidnění osoby. Užití této pomůcky se užívá u osob projevujících

se agresí (ať již vůči sobě nebo vůči ostatním osobám či zařízení v policejní cele), které jsou zpravidla pod vlivem návykových látek či alkoholu. Takové osoby jsou do cely umísťovány pouze po splnění podmínek uvedených v ustanovení § 31 zákona o policii nebo za situace, kdy osobu není možno umístit do protialkoholní záchytné stanice, zpravidla z kapacitních důvodů takového zařízení. Pokud by bylo nezbytné vyhledat lékařskou pomoc u osoby umístěné do policejní cely, bylo by postupováno v souladu s ustanovením § 32 odst. 1 zákona o policii. Držení osoby pod přísným dozorem v kontextu s touto problematikou není v podmínkách OOP Český Krumlov dost dobře realizovatelné, ať již z důvodu pestré škály služebních povinností policisty veleného do dozorcí služby nebo z důvodu personálního stavu, nehledě na nemožnost zajištění „bezpečného prostředí“.

Přijaté opatření:

V dané věci bylo, v kontextu s obsahem předmětné zprávy ze dne 21. června 2019, ze strany Odboru služby pořádkové policie Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje vyžádáno stanovisko k upřesnění postupu u Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky a k optimalizaci stavu v této oblasti.

9. Materiální podmínky – Nástěnné hodiny

Cely nebyly vybaveny hodinami. Z tohoto důvodu může být osoba umístěná v cele časově dezorientována, sic jsou cely vybaveny okny, a osoba tak může vnímat střídání dne a noci. Uvítala bych umístění hodin na viditelné místo do cely, přičemž by se mělo jednat o hodiny digitální s 24hodinovým zobrazením času.

Nepředpokládám, že pořízení digitálních hodin a umístění do cely by z technických a finančních důvodů představoval nějaký zásadní problém. Avšak máme na paměti celou řadu konkrétních případů, kdy osoby umístěné do policejní cely demolovaly a poškozovaly již tak (záměrně) strohé vybavení a to z důvodů nezvladatelné agrese v důsledku podnapilosti, účinku návykových látek, apod. Nebereme-li v potaz poškození takového vybavení v policejní cele, mohly by součástky poškozených hodin sloužit takové osobě jako zbraň a vést k poškození jí samé nebo dalších osob. Bezpečnou instalaci takového zařízení považujeme ze stavebně technického hlediska za poměrně dosti komplikované při snaze o zajištění bezpečnosti, jak bylo výše uvedeno.

Přijaté opatření:

Tato oblast bude projednána s vedením Odboru služby pořádkové policie Krajského ředitelství Jihočeského kraje, pokud bude nalezeno schůdné a bezpečné řešení tohoto námětu, bude projednáno s pracovníky ekonomického úseku k zajištění jeho realizace.

10. Materiální podmínky – Sprchy*

U cel nebyly zřízeny sprchy. Při případné rekonstrukci cel doporučuji uvažovat i o zřízení sprchy pro osoby umístěné do cely.

11. Materiální podmínky – Pobyt na vzduchu**

Osobám zadržovaným na policejní stanici po dobu 24 nebo více hodin by měl být podle možností nabídnut každý den pohyb na čerstvém vzduchu. Pobyt na vzduchu není dle vyjádření policistů osobám umístěným do cely umožňován. Doporučuji na výše uvedený standard pamatovat do budoucna a při případné rekonstrukci zřídit ve dvoře oddělení vhodný prostor pro pobyt na vzduchu.

Přijatá opatření k bodům 10 a 11: (*) (**)

Pokud dojde k záměru celkové rekonstrukce objektu OOP Český Krumlov, kde jsou umístěny policejní cely, bude dozajista pamatováno a pokud to bude stavebně technicky a finančně proveditelné, rovněž realizováno, opatření ve vztahu ke zřízení sprch pro osoby omezené na osobní svobodě, jakož i zajištění vhodného pohybu na čerstvém vzduchu.

10. Materiální podmínky – Prostěradlo

Podle závazného pokynu policejního prezidenta o eskortách, střežení osob a o policejních celách musí organizační článek policie disponovat prostěradlem nebo jednorázovou rouškou na lůžko, přičemž za jednorázovou roušku se nepovažuje pruh papíru typu balicí papír. Přímo na celách byly na matracích využívány jako prostěradla modré plastové návleky na lůžko. V zásobách materiálového vybavení však byla i jednorázová bílá textilní prostěradla. Doporučuji užívat textilní prostěradla namísto plastových.

Domníváme se, že užití jednorázového návleku – roušky na lůžko – je v souladu s čl. 4 Přílohy č. 1 k ZP PP č. 159/2009. Důvodem pro používání tohoto materiálového vybavení namísto jednorázového bílého textilního prostěradla nebo klasického textilního prostěradla je právě skutečnost, že se jedná o jednorázové použití. Osoby, které jsou zpravidla umísťovány do policejní cely, nespĺňují ani základní hygienické parametry. Nezřídka jsou několik dní nemyté, s oblečením potřísněným různými látkami, včetně fekálií a moči, nehladě na další zevní projevy alkoholické či drogové intoxikace. Nikterak vzácné nejsou ani různé formy infekčních chorob a parazitů, např. svrabu. I z pohledu další manipulace s povlaky se jako nejlevnější, nejefektivnější a nejbezpečnější z pohledu hygieny jeví jednorázové povlečení a to ve formě plastových návleků navlečených na matraci, neboť tyto, na rozdíl od textilních prostěradel, zamezují prosakování tekutých látek. Pokud bude do cely umístěna osoba, která nespĺňuje tyto atributy, není jistě problém vyměnit modré plastové návleky za jednorázové textilní povlečení (roušku). Pokud by to však bylo činěno opačně, mohlo by to mít neblahý vliv na vnímání osoby umísťované do cely, proto bychom uvítali, pokud by tento způsob řešení na OOP Český Krumlov zůstal nedotčen.

Závěrem svého vyjádření si dovoluji poznamenat, že, jak sama zmiňujete v citované zprávě ze dne 21. června 2019, vycházejí závěry o nedostacích z rozhovorů s policisty (zaměstnanci úřadu), kteří byli osloveni přímo v zařízení. Jelikož byl akceptován požadavek zaměstnanců Kanceláře veřejného ochránce práv komunikovat se zaměstnanci úřadu bez přítomnosti dalších osob, nemáme informace o způsobu kladení dotazů a stěží lze dovozovat, z jakých důvodů byly tvrzeny skutečnosti, které se v podstatných okolnostech nezakládají na skutečnosti a nejsou pravým obrazem výkonu služebních činností na OOP Český Krumlov, jež byly předmětem kontroly.

Domníváme se tudíž, že tímto postupem může docházet k ne zcela přesným závěrům kontroly, zejména za situace, kdy jako podklad pro Vaše zjištění slouží toliko vyjádření policistů a jak sama uvádíte, někdy pouze jednoho ze dvou dotázaných.

S pozdravem

plk. Pavel Kučera
vedoucí územního odboru
schváleno elektronicky